

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Antropoceno filosofinė problematika	Filosofija 001 H	Filosofijos fakultetas	Filosofijos institutas
Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS
paskaitos		konsultacijos	1
individualus	2	seminarai	2

Dalyko anotacija

„Geologinis posūkis“ filosofijoje. Antropocenas kaip geologinis procesas ir kaip savivokos humanitariniuose ir socialiniuose moksluose įvykis. Epochos apibrėžtys, diagnozė ir naratyvai. Natūralistiniai, post-natūralistiniai eko-marksistiniai, eko-fenomenologiniai naratyvai. Antropoceno genezė. Gamtos matematizavimas ir suišteklėjimas Naujųjų laikų modernybėje. Gamtos pabaiga kaip vėlyvosios modernybės bruožas. Antropoceno ir vėlyvosios modernybės santykis. Bandymai išeiti anapus modernybės mąstymo – B. Latour, D. Haraway. Antropocenas ir antropocentrizmo kritika. Antropocentrizmo susiformavimas Vakarų mąstymo tradicijoje ir svarbiausi antropocentrizmo kritikos aspektai: posthumanizmas, G. Agamben (antropologinė mašina), J. Derrida (logocentrizmas kaip antropocentrizmas). Antropocenas kaip vaizduotės problema. Globalios vaizduotės atsiradimas ir paradigmos kaita: B. Latour „Globe vs. Gaya“, D. Chakrabarty „Globe vs. The Planetary“.

Antropocenas ir žmogiškosios atsakomybės klausimas. Atsakomybės išsiplėtimas ir jos ribų klausimas.

Individo ir aplinkos / terpės santykių conceptualizavimo problema. J. von Uexküll, G. Canguilhem, G. Simondon, M. Merleau-Ponty, D. Haraway, B. Latour.

Atsiskaitymo reikalavimai siejami su disertacijos tematika ir yra nustatomi individualiai.

Pagrindinė literatūra

Bonneuil, Christophe. „The Geological Turn. Narratives of the Anthropocene“, in C. Hamilton, Ch. Bonneuil, and F. Gemenne (eds.). *The Anthropocene and the Global Environmental Crisis. Rethinking Modernity in a New Epoch*. London: Routledge, 2015, p. 17–31.

Mintautas Gutauskas. Vaiva Daraškevičiūtė, Gianluca Cuzzo, Danutė Bacevičiūtė, *Gamtos transformacijos: modernybė ir antropocenas*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. 2021.

Latour, Bruno. *Facing Gaia. Eight Lectures on the New Climatic Regime*. Translated by Ch. Porter. Cambridge: Polity Press, 2017.

Haraway, Donna. *Staying with the Trouble*. Durham and London: Durham University Press, 2016.

Chakrabarty, Dipesh. *The Climate of History in a Planetary Age*, Chicago and London: The University of Chicago Press. 2021.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Mintautas Gutauskas	Dr.	<p>“Ecological Self-Awareness in the Anthropocene”, in; S. Geniusas (ed.) <i>Varieties of Self-Awareness: New Perspectives from Phenomenology, Hermeneutics and Comparative Philosophy. Contributions to Phenomenology</i>, Vol. 121. 2023. Springer</p> <p>“Phenomenology of Waste in the Anthropocene”, in:</p>

Kristupas Sabolius	Dr.	Wilmer, S. E., Žukauskaitė, A (ed.) <i>Life in Posthuman Condition. Critical Responses to the Anthropocene</i> . 2023. Edinburgh: Edinburgh University Press. p. 71-86.
		Mintautas Gutauskas. <i>Žmogus ir gyvūnas. Antropologinis skirtumas fenomenologinėje hermeneutinėje filosofijoje</i> . Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. 2021.
		Mintautas Gutauskas. Vaiva Daraškevičiūtė, Gianluca Cuzzo, Danutė Bacevičiūtė, <i>Gamtos transformacijos: modernybė ir antropocenas</i> . Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. 2021.
		„What is „The End of Nature“? Modernity and Ambivalent Heterotopias“, <i>Filosofia. Rivista annuale</i> . 2019. Nr. 64. Torino: Mimesis.
		Kristupas Sabolius. „Antropocenas kaip vaizduotės problema.“ <i>Athena: filosofijos studijos</i> , 14. 2019.
		Kristupas Sabolius <i>Minds and Milieus</i> . In: Damm, U., Gapsevicius, M. (eds). <i>Shared Habitats. A Cultural Inquiry into Living Spaces and Their Inhabitants</i> . Bielefeld: transcript Verlag. p. 69-85., 2021.
Vaiva Daraškevičiūtė	Dr.	Kristupas Sabolius. „Grybai, žmonės ir abipusiai virsmai. Apie tarprūšinio bendrabūvio galimybę“. In: Sabolius, K. (sud.), Gasiūnas, G., Jatautas, M., Tautvaišas, D., Černiauskaitė, N., Urbonienė, N., Urbonas, G., Gapševičius M., Rybakova, V., Budvytytė, G., Michelkevičius, V., Burokas, M. <i>Materija ir vaizduotė. Hibridinė kūryba tarp meno ir mokslo</i> Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2018. p. 100-127.
		Vaiva Daraškevičiūtė, „Tarp gamtos ir fikcijos. Apie (ne)įvykusias slinktis“, in: Gutauskas, Mintautas; Daraškevičiūtė, Vaiva; Cuzzo, Gianluca; Bacevičiūtė, Danutė, <i>Gamtos transformacijos: modernybė ir antropocenas</i> . Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 2021.
		Vaiva Daraškevičiūtė, „The end of nature: between disenchantment of the world and new mythologies“ // <i>Filosofia: Immagini della natura</i> . Milano : Mimesis edizioni, 2019.
		Vaiva Daraškevičiūtė, „Antropoceno estetika: tarp anestezijos ir <i>aesthesis</i> “ // <i>Athena: filosofijos studijos</i> . Vilnius : Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2019.
		Vaiva Daraškevičiūtė, „Modernybė ir gamta. Kur sugrįžti norėjo Rousseau?“ // <i>Religija ir kultūra</i> . t. 16-17. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2018.

Patvirtinta Filosofijos mokslo doktorantūros komitete 2023 m. lapkričio 30 d., protokolo Nr. (7.17 E) 15600-KT-514

Filosofijos mokslo doktorantūros komiteto pirmininkas prof. dr. Marius Povilas Šaulauskas

Pastaba: jei doktorantūros teisė bus suteikta kartu su kita institucija, tvirtinama ne fakulteto taryboje, o jungtinėje komisijoje.